

Ribiška zveza Slovenije
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

telefon: 01 256 12 94
telefaks: 01 256 12 95
e- naslov: info.rzs@ribiska-zveza.si

Ljubljana, 23. 12. 2022
2022/171-IM

Državni zbor R Slovenije
Šubičeva ulica 4 1000 Ljubljana
akreditacije@dz-rs.si

ZADEVA – POSVET Z PREDSTAVNIKI NVO, KI DELJUJEJO NA PODROČJU VARSTVA IN ZAŠČITE ŽIVALI, DNE 16. 1. 2023 V DRŽAVNEM ZBORU

Spoštovani,

prijavljamo se na POSVET, ki je razpisan v dopisu predsednice Državnega zbora št 014-02/22-0167/1 z dne 24.11. 2022.

Ribiška zveza Slovenije je krovna organizacija slovenskih sladkovodnih ribičev, ki povezuje 64 ribiških družin celotne države in zastopa 12.000 ribičev včlanjenih v te družine. Ribiške družine kot koncesionarji za aktivno ribiško upravljanje skrbijo za dobrobit ribjega življa pred nevarnostmi kot so škodljivi gradbeni posegi v vodotoke in pred onesnaževanjem voda.

Posveta se bo v razpisanem terminu udeležil predstavnik RZS, naš pisni prispevek (glej prilogo) pa smo poslali na e-naslov posvet.zivali@dz-rs.si.

V pričakovanju vašega odgovora vas lepo pozdravljamo.

dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik RZS

PRILOGA: - pisni prispevek RZS za posvet v DZ RS: varstvo in zaščita živali.

POZIV K SPREMEMBI UPRAVLJANJA Z VODAMI

Suše in poplave so vedno bile in vedno bodo samo še en v vrsti naravnih pojavov. Nič več in nič manj. Od nas pa je odvisno, kako se bomo nanje pripravili in odzvali, ter kakšne posledice bodo pustile na naši družbi in na žalost tudi na naravi.

Znanost je jasna in glasna. Že več kot stoletje prekomerno obremenjujemo naravne ekosisteme, v katerih smo si uredili življenjsko okolje. Voda ni izjema, je pa odličen pokazatelj vseh napak, ki smo jih naredili v preteklosti in jih še kar naprej ponavljamo. Trenutno stanje rek v Sloveniji, pa tudi drugod po Evropi, je slabo, z zastrašujočimi posledicami za vodne organizme in človeka: od leta 1970 je izginilo že 84% ribjih populacij, a vodne ekosisteme še kar naprej uničujemo. Letošnje poletje nam je ponudilo zgolj bežen pogled v prihodnost, če ne bomo resno spremenili svojega odnosa in poseganja v naravna okolja, in če ne bomo začeli upoštevati njihovih omejitev. In to hitro.

Vodni krog poenostavljeno opišemo kot zaporedje rezervoarjev med katerimi voda kroži. Na Zemlji obstaja samo en vodni krog, kar pomeni, da kjerkoli kakorkoli posežemo v vodni krog, bo ta voda, skupaj z vsemi snovmi, ki jih vanjo spuščamo, slej ko prej končala v našem kozarcu. V naravnih ekosistemih sta količina vode in njeno pretakanje med rezervoarji uravnotežena, ljudje pa smo s številnimi prekomernimi posegi to ravnovesje porušili. Osnovna enota celinskih vod (sistema rek in jezer) je porečje (tudi prispevno območje). Porečje je torej območje, s katerega vsa voda prej ali slej konča na izlivu reke. Zaradi te povezave med prispevnim območjem in reko, se prav vsak poseg na celotnem porečju odraža tako v kakovosti kot v količini vode v reki. Vse neprepustne površine (ceste, strehe, parkirišča itd.) onemogočajo pronicanje vode v zemljo in podzemlje, da bi napolnile zaloge vode za sušna obdobja. Dolgoročno izsekavanje domorodnih gozdov, prilagojenih na sušna območja, in njihovo nadomeščanje s tujerodnimi drevesi z izrazito višjo porabo vode, prispeva k hitrejšemu izsuševanju celotnega porečja. Obsežne kmetijske površine s posevki, ki niso prilagojeni pomanjkanju vode, brez zastirke in brez mejic, zahtevajo svoj davek na vodno bilanco. Izsekavanje obrežne vegetacije, ki povzroča prekomerno segrevanje vode v kombinaciji s prečnimi ovirami kot so jezovi, pragovi in zapornice, ki ustavljajo vodo, pospešujejo izhlapevanje vode iz rek. Regulirane struge obdane s kamnitimi in betonskimi zidovi v času visokih pretokov preprečujejo pronicanje vode iz struge v podtalnico. Protipoplavni nasipi preprečujejo razlivanje vode po širokih poplavnih ravninah, da bi preko njih lahko voda pronicala v zemljo in podzemlje in tako napolnila zaloge za sušna obdobja. Omejili in uničili smo že prav vse mehanizme rečnih ekosistemov za skladiščenje vode. Namesto tega smo vzpostavili sisteme za čim hitrejšo odvajanje vode iz pokrajine. Gre torej res za naravno nesrečo?

Na razpolago imamo vsa potrebna znanja in orodja, da omejimo intenziteto, vpliv in posledice suš tako na naravne ekosisteme kot na ljudi. Tega pa ne bomo dosegli z reguliranjem rek, sekanjem obrežne vegetacije in gradnjo vedno večjih zadrževalnikov. Namesto upravljanja z vodami moramo zato za vode začeti skrbeti in se prilagoditi mejam našega naravnega okolja. Skrb za vode pomeni na primer, da moramo rekam zagotoviti več prostora, ponovno vzpostaviti rečne okljuje, slepe rokave in zatoke. Dopustiti moramo periodično razlivanje vode čez poplavne ravnice in obnoviti obrežno rastlinje. Prilagajanje pomeni na primer, da moramo zmanjšati porabo vode in povečati kapacitete za zadrževanje deževnice na mestu nastanka. Ključno je zmanjšanje porabe vode v industriji in kmetijstvu s prilagajanjem tehnologij, izdelkov in pridelkov. Urediti moramo zbiranje deževnice z neprepustnih površin in rabo t.i. sive vode v gospodinjstvih, industriji in kmetijstvu. V naseljih moramo povečati število in velikost zelenih površin in jih zasaditi z drevesi. In tako dalje.

Trenutno našo nadutost s svojimi življenji plačujejo živali. Jim bodo morala res slediti tudi človeška življenja, da začnemo delovati drugače?

dr. Polona Pengal, univ. dipl. biol.
strokovna sodelavka za ekologijo RZS

dr. Miroslav ŽABERL
predsednik
Ribiške zveze Slovenije